

Osvrt na proslavu 45 godina postojanja

Radio klub „Jan Hus“ Daruvar tijekom ove 2016. godine obilježava 45 godina svoga postojanja i neprekidnog djelovanja. O kakvom se djelovanju radi biti će više govora u ovom referiranju, stoga krenimo redom...

Dakle, slavimo, a imamo i razloga za to. Slavimo, jer na trenutak želimo zastati i predahnuti od brojnih aktivnosti u kojima se nalazimo i sakupiti snage za raditi dalje. Osvrnut ćemo se na ono što smo činili kroz proteklih 45 godina, još jednom razmotriti pojedine činjenice i okolnosti u kojima se nalazimo te baciti pogled unaprijed, na ono što možemo i želimo učiniti.

Slavimo, jer smo ovdje brojni okupljeni ponosni na to, da smo već dvadesetak godina među udrugama s najbrojnijim članstvom u ZTK Grada Daruvara i Bjelovarsko-bilogorske županije, kao i Hrvatskom radioamaterskom savezu, jer još postojimo, unatoč raznim okolnostima koje su negativno utjecale na rad neprofitnih udruga, jer ovaj tekst nije tek zapis o nekom prošlom uspješnom razdoblju koje je završilo, što je nažalost sve češća pojava među radio klubovima i drugim udrugama.

Počeci, povijesno gledano, sežu u vrijeme dolaska učitelja matematike i fizike, radioamatera pok. Vladimira Varata (9A2LP) na rad u daruvarsku Češku osnovnu školu J. A. Komensky, gdje počinje školarcima voditi tečaj za radioamatere. Tako 1971. godine. s tada najaktivnijim operatorima, učenicima 5. i 6. Razreda Miroslavom Kekom i Vladom Tichy unutar Radio kluba “Daruvar“, osnivaju novu primo-predajnu sekciju (PPS) u školskom prostoru, koja dobija pozivnu oznaku YU2CCY. Od tada, pa sve do danas (doslovno svakodnevno) na radiovalovima se čuju „ce-ce-ipsilonci“ odnosno „yankees“. Najprije tiho, zatim sve glasnije i glasnije. Stoga ćemo navesti sve naše pozivne oznake koje smo do sada koristili: YU2CCY, YZ2CCY, YU2CMA, 4N2Y, 4N2CCY, 9A1CCY, 9A5Y, 9A1CMA te specijalne: 9A90CBD, 9A30Y, 9A35Y, 9A40Y, 9A705Y i one u posebnim prigodama: 9A0EU i 9A0CW.

Zašto se u početku u eteru CCY čuo tako tiho i stidljivo? Ne zato što je jedini prostor za rad bio 2m² na vrhu stepeništa, pred ulazom na tavan ČOŠ-e, već zato što je u upotrebi bio cijevni primo-predajnik iz samogradnje, desetak wata, na 7 MHz samo telegrafijom.

Tek kasnije, uz pomoć Dalibora Pilata, doajena daruvarskog i hrvatskog radioamaterizma bio je sagrađen primo-predajnik na 3,5 MHz, koji je imao osim telegrafije i foniju (SSB) te davao 30 W u izlazu, a koristila se dipol antena. Iako za ovu prigodu nismo uspjeli detaljnije istražiti podatke o imenima članova, osim već spomenutih, kao ni postojanje dnevnika rada o održanim vezama iz tog perioda, na Internetu smo pronašli podatke o pojedinim radio vezama koje datiraju iz 1976. godine.

Drugo razdoblje možemo prepoznati uključivanjem u rad Vladimira Koudele (9A2YF) studenta elektrotehnike, koji zajedno s voditeljem Varatom, a na osnovu sve veće aktivnosti i broja članova, odlučuju o osamostaljenju PPS-a te 1979. godine osnivaju Radio klub „Češka osnovna škola“ da bi 1981. godine Klub promijenio ime koje nosi do danas: Radio klub „Jan Hus“ Daruvar, što je i prvi trag zapisan u registru udruga. Neformalno je nazvan i „češkim radio klubom“, jer su se tečajevi, sastanci i zapisi vodili na češkom jeziku. Bazu članstva i rukovodstva sve do danas čine pripadnici češke nacionalne manjine.

Vladimir Varat bio je prvi predsjednik, sve do 1984. te je kao osnivač kasnije proglašen doživotnim počasnim članom Kluba, sve do svoje smrti 2010. godine.

U ovom razdoblju, osim standardnih održavanja veza na KV-u popularnom japanskom postajom Kenwood Trio TS-510 u pokušaju odrađivanja što većeg broja DXCC entiteta, otkrivena je nova aktivnost koju su učenici s oduševljenjem prihvatili: amaterska radiogoniometrija (ARG). Izrađeni su prijemnici za natjecanja te predajnici s antenama za treninge, održavani su tečajevi iz orijentacije te kondicijski treninzi. Djeca, učenici, pod vodstvom Varata odlazila su na prva ARG natjecanja, a dobri rezultati nisu izostajali. Klupski natjecatelji su osvajali odličja na raznim natjecanjima, kako na nižoj tako i državnoj razini. Općenito se samogradnjom tada bavio veći broj članova. Oprema je bila skupa i nedostupna, a izrada opreme je zadovoljavala veliku tehničku znatiželju. Samogradnja je usput rezultirala odličnim poznavanjem elektroničkih sklopova i tehnike, što se kasnije pokazalo presudnim za najviše uspjehe Kluba.

Aktivnost su polako širila i na UKV. Ubrzo su započeli prvi odlasci na „portabl“ lokacije u natjecanjima. Najprije na polja i brda izvan grada, s našom prvom SSB UKV postajom Icom IC-260, snage 5W i 11 elementnom Elrad antenom, što je omogućavalo održavanje veza s postajama čak iz Češke. Kasnije se u suradnji s članovima RK „Daruvar“ krenulo i na više planinske vrhove na Papuku (Petrov vrh, Vrani kamen, Crni vrh), gdje su s

radio postajom IC-275E snage 25W, a kasnije s pojačalom 100W i kvalitetnijim Yagi antenama po prvi puta osvojena prva mjesta u UKV natjecanjima.

Nizale su se godina za godinom, natjecanje za natjecanjem, kako u ARG-u, tako na UKV-u i KV-u, da bi radioamaterska aktivnost bila prekinuta Domovinskim ratom. Većina članova je bez oklijevanja stavila sebe, svoja znanja, vještine, ali i klupsku opremu na raspolaganje Hrvatskoj vojsci, Policiji i Centru za obavješćivanje. Između ostalog, putem radiovalova, za vrijeme nefunkcioniranja telefonskih veza, organizirani su kontakti roditelja i obitelji sa njihovom djecom i mladima koji su nekoliko mjeseci bili zbrinuti u Češkoj. Pomoću svojih radiopostaja, uspostavljali smo veze sa okupiranim dijelovima i bivšim YU republikama u humanitarne svrhe, te tragali za nestalim osobama. Doprinos članova Kluba u obrani ovoga kraja je nemjerljiv.

Već je u srpnju 1992. godine osamostaljenjem Republika Hrvatska dobila novi prefix 9A, gasi se stari YU prefix, a u eteru se čuje današnja pozivna oznaka 9A1CCY, odnosno 9A5Y. Iako se u tom razdoblju smanjila radioamaterska aktivnost, vremenom su ostvareni povoljniji uvjeti te kada se situacija smirila, život i rad je krenuo normalnim tijekom. U školi su ponovno započeli tečajevi, ne samo za učenike nego i građanstvo. Prva nova generacija operatora ispite je položila u proljeće 1993. U tom razdoblju, osim unaprjeđenja tehničkih uređaja za prijem i predaju, članovi su intenzivno sudjelovali u UKV natjecanjima iz portabla, ili privatnog prostora, koji je Klubu ustupila obitelj Pokorni. Prvi puta su ostvarivane veze refleksijom od Mjeseca (EME) i refleksijom od meteorskih tragova (MS).

Tada se već koristilo pojačalo snage 1 kW, a antenski sustav je bio famozni 16 x 5 elemenata loop, čija je fotografija objavljivana na naslovnicama brojnih strukovnih časopisa. Rezultati nisu izostajali, naprotiv sve češće smo u UKV natjecanjima bili pobjednici.

Češka beseda, čiji je Klub postao kolektivnim članom, Češka škola i Savez čeha prepoznali su našu aktivnost, te nam na korištenje ustupili slobodan prostor u Češkom domu. Dio tog prostora pretvorili smo u PPS, a dio u toliko potrebnu radionicu, u kojoj se izrađivala, usavršavala, te servisirala svekolika oprema.

Ponajprije zbog opasnosti od mina, ali i drugih okolnosti, sekcija za ARG narednih 15-ak godina nije aktivno djelovala.

Vezano uz tada sve popularnije digitalne komunikacije, na Petrovom vrhu postavljen je paketni radio čvor 9A0XDA, koji nam je tada zbog nedostupnosti Interneta omogućavao

pristup relevantnim informacijama. U pogon je stavljen UKV lokalni repetitor R0, lociran na srednjoj školi.

Od 1996. do 2000. godine Klub je bio organizatorom i domaćinom Državnih prvenstava u brzinskoj telegrafiji, prijemu i odašiljanju. Na njima su naši članovi u pojedinim kategorijama osvajali prva ili druga mjesta te se kvalificirali na Svjetska prvenstva u Bugarskoj, Italiji i Makedoniji.

Zemljopisni položaj Daruvara i lokacije Kluba u Češkom domu, koji se nalazi u „rupi“ (poznato je da se radio valovi bolje šire što smo mi povišeniji i na većoj čistini) usmjeravao je san o natjecateljskoj i DX lokaciji koji se ostvario početkom 2000. godine dobivanjem na korištenje objekta izvan grada u Batinjanima, koja je vlasništvo OŠ Vladimira Nazora Daruvar. Objekt i zemljište smo od ostatka ratnih razaranja mjesecima čistili i uređivali, a isti je na kraju bio definitivno uređen sredstvima iz EU projekta. Trud nam se isplatio, jer je konačno omogućeno postizanje vrhunskih rezultata u DX-iranju te u natjecanjima. Kontinuiranim radom, koji je obuhvaćao izgradnju stupova, pojačala snage, sve boljih antenskih sustava, usavršavanjem različitih informatičkih vještina, postavljanjem vlastitog wireless pristupa Internetu počelo se o nama sve više znati, ali i čuti signale u cijelome svijetu.

Od uspjeha iz naših aktivnosti koje smo u tom razdoblju od tamo ostvarili valja izdvojiti: nekoliko uzastopnih godina nepobjedivosti naše postaje 9A5Y u natjecanjima na 144 MHz, uz još uvijek važeće rekorde za radioamatere iz Hrvatske ostvarivanjem preko 300.000 bodova. Zatim, prvi puta je ostvareno preko 1 milijun bodova u natjecanju CQ WW 160m, povremeno su postavljani tada važeći svjetski rekordi u značajnijim RTTY, CW, SSB kratkovalnim natjecanjima. No, kako svako natjecanje dođe i prođe, a nagodinu se valja iznova boriti, počeli smo također sve više pozornosti posvećivati sudjelovanju u tzv. trajnim programima.

Najznačajniji i jedan od najstarijih programa u svijetu (od 1935. godine) je američki DXCC program. Održavanje i potvrđivanje veza sa svim državama, odnosno entitetima je želja svakog radioamatera. Mi smo ovaj program ostvarili u 2009. godini, te zaslužili plaketu *Honor Roll No.1*. Usko vezano uz taj program je DXCC *challenge*, koji je pokazatelj najaktivnijih postaja, koje su uspostavile veza na 10 različitih opsega sa trenutno važećim entitetima. Njega se smatra najrelevantnijim pokazateljem tko je tko u svijetu

radioamaterizma, prema uzrečici: „Kaži mi koliko DXCC *slotova* imaš pa ću ti reći koliko si dobar radioamater.“ Prema internoj statistici najbolji smo radio klub u svijetu.

Ostali rezultati trajnih programa kojima smo zadnjih dvadesetak godina posvetili više pozornosti su: svjetski poznat IOTA program u kojem imamo odrađeno preko 1000 svjetskih otočnih skupina, nacionalni IOCA program gdje imamo odrađenih preko 700 različitih hrvatskih otoka, otočića, hridi i grebena, dakle 70%. U Hrvatskom FLORA FAUNA programu imamo odrađena i potvrđena sva Hrvatska zaštićena područja, koja su do sada aktivirana u 9AFF programu, a sami smo posjetili i aktivirali 22 takva područja.

Zatim, najbolji smo radio klub u Hrvatskoj na UKV opsegu 50 MHz, najbolji na TOP BANDU, uopće u svijetu najbolji na RTTY gdje nam nedostaje za odraditi još samo jedan entitet za DXCC plaketu.

Nakon duže stanke, prije par godina ponovno smo aktivirali ARG sekciju, izradili nekoliko novih prijemnika i predajnika, članovi kluba su ponovo počeli osvajati medalje na županijskim i državnim natjecanjima.

U desetak navrata sudjelovali smo u Hrvatskoj reprezentaciji, kao jedna od radio postaja 9A0HQ na frekvencijama 3.5, 14, 21 i 28 MHz i ostvarili vrhunske rezultate.

Imamo ostvarenu službenu suradnju s Radio klubom „Holice“ iz Republike Češke, te neslužbenu, ali aktivnu suradnju s brojnim radio klubovima iz Hrvatske. Imali smo, ili još uvijek imamo članove diljem Hrvatske, kao i pojedince iz Republike Češke, Njemačke i Belgije. Ukupan broj članova, koji su do sada na bilo koji način prošli kroz Klub iznosi više od 200. Najviše članova, njih 102 imali smo početkom 2000.-ih.

Bili smo počašćeni biti domaćinom u višednevnoj posjeti vjerojatno najaktivnijeg radioamatera i poznatog world-travel-era koji posjećuje i javlja se iz različitih zemalja svijeta, Rusa Vladimira Bykova (UA4WHX), a koji je za javljanje iz Hrvatske odabrao upravo našu DX lokaciju (čovjek je do sada prošao preko 120 zemalja svijeta).

Zadnjih godina, osim gradnje i eksperimentiranja s novim antenskim sustavima, pojačalima snage, samogradnjom je napravljen SO2R uređaj, te još neki pokušaji automatizacije za potrebe natjecanja na radio postaji.

Svake godine nesebično surađujemo s lokalnom zajednicom u organizaciji raznih kulturnih, sportskih i drugih manifestacija. Od našega rada i postignutih rezultata imaju korist

svi. Ponajprije mi sami, jer zadovoljstvo koje pronalazimo u ovom hobiju je neprocjenjivo, promoviramo našu ZTK, promoviramo Grad Daruvar unutar RH i svijeta, te promoviramo Hrvatsku po cijelome svijetu, jer nema mjesta na kugli zemaljskoj gdje se naš signal nije čuo, a dičimo se i znanjem češkog jezika, što u našim vezama posebno oduševljava radioamatere iz Češke, ali i Slovačke.

Sve to potvrđuje i nekoliko reportaža o nama na HTV-u, Radio Daruvaru, te prilozi u časopisima Radio HRS, DUBUS, AMA, Večernji list, Jutarnji list i Jednota. Klupske prostorije krasi stotine diploma, plaketa i pehara sa raznih natjecanja. Dobitnici smo i brojnih javnih nagrada i priznanja, izdajemo najvišu Državnu nagradu tehničke kulture Faust Vrančić koju smo primili prije 10 godina.

Kod modernih komunikacija čak i kod nas radioamatera nezaobilazan je Internet, najviše u svrhu promidžbe. Unazad tri godine, web stranice Kluba redovno se održavaju, na njima se objavljuju sve informacije o radu Kluba i vijesti iz radioamaterskog svijeta.

Približavajući se kraju ovog izvješća o 45-oj godišnjici Kluba ne znači da više nemamo o čemu govoriti, nego da ne želimo osnovne informacije opterećivati brojnim drugim podacima. Jer, o radu svakog pojedinog člana moglo bi se puno toga napisati.

Stoga, kao sastavni dio slavlja, preostaje nam izreći zahvalu svima koji su nam tijekom ovih 45 godina pomagali i s kojima smo surađivali. Prije svega osnivaču pok. Vladimiru Varatu i svim ostalim sada već pokojnim članovima. Zahvaljujemo se i onima koji su nekada bili naši članovi, a naravno, svima sadašnjima koji revno rade na promicanju našega Kluba.

Dozvolite da se zahvalimo i onima koji nas prate od prvog dana postojanja: Češka osnovna škola, Češka beseda Daruvar, Savez Čeha u RH, Grad Daruvar, Hrvatski radioamaterski savez, ZTK BBŽ i Grada Daruvara.

Uz njih, povremeno su se za svekoliku pomoć i financiranje Kluba uključivale ili se još uključuju druge ustanove, firme, udruge te bezbroj pojedinca, koji su svi skupa doprinjeli da Klub bude danas ono što jeste.

Zahvaljujemo na Vašoj pozornosti!

U Daruvaru, 22. travnja 2016. godine